

De Sleutelbrug

Vrijzinnig humanistisch tijdschrift regio Brugge

oktober - november - december 2013

Driemaandelijkse tijdschrift Jaargang 11 nr. 4 oktober - november - december 2013 / Algemeenkantoor 8000 Brugge Mail - P309626
Afzendadres: Beenhouwersstraat 1-3 8000 Brugge / Ver. uitgever: William Pharasyn Jezuzalemstraat 12, 8000 Brugge

Interview met de burgemeester
Zie p. 4

Algemeen

De Sleutelbrug is een contact-, informatie en actieblad van het Vrijzinnig Centrum Brugge De Sleutelbrug. De inhoud ervan wordt grotendeels bepaald door bijdragen van lezers en publicaties van de Brugse vrijzinnige verenigingen.

Ondertekende artikels die in de De Sleutelbrug worden opgenomen drukken niet noodzakelijk het standpunt uit van de Vrijzinnige Gemeenschap. De redactie eigent zich het recht toe ingezonden artikels of lezersbrieven in te korten of de publicatie ervan eventueel te weigeren.

Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Instelling Morele Dienstverlening West-Vlaanderen.

Ons tijdschrift wordt gedrukt op ecologisch verantwoord papier, waarmee de redactie een duidelijk engagement naar meer duurzaamheid levert. Dit papier bestaat uit gerecycleerd papier en uit FSC zuivere vezel. De Forest Stewardship Council, die dit papier het streng gecontroleerd FSC keurmerk heeft gegeven, streeft naar een wereldwijd verantwoord bosbeheer.

Correspondentie

Op- en aanmerkingen, lezersbrieven, artikels en bijdragen kunnen overgemaakt worden aan:

William Pharasyn, verantwoordelijke uitgever
 Jeruzalemstraat 12, 8000 Brugge
 info@vrijzinnigbrugge.be

Kernredactie

Johan Ackaert, Dirk De Prince (kalender), Jo Debruyne, Dicky Antoine, William Pharasyn met de medewerking van Lieve De Cuyper, *communicatie-verantwoordelijke Vrijzinnige Gemeenschap West Vlaanderen*

Bericht aan de lezers

UW PERSOONLIJKE GEGEVENS WORDEN, BEHOUDENS BEZWAAR VAN UW KANT, OPGENOMEN IN EEN BESTAND DAT BEHEERD WORDT DOOR HET HUISVANDEMENS (PCMD), JERUZALEMSTRAAT 51 TE 8000 BRUGGE. ZE WORDEN UITSLUITEND GEBRUIKT OM U VERDER TE INFORMEREN OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE DIVERSE VRIJZINNIGE VERENIGINGEN. OVEREENKOMSTIG DE WET TOT BESCHERMING VAN DE PERSOONLIJKE LEVENSSFEER MET BETREKKING TOT DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS (08/12/92) KUNNEN WIJ U OP EENVOUDIG VERZOEK KENNIS GEVEN VAN UW GEGEVENS IN ONS BESTAND, ZE EVENTUEEL CORRIGEREN OF VERWIJDEREN.

Wenst u zich kosteloos te abonneren op ons tijdschrift?

Stuur een mail naar info@vrijzinnigbrugge.be met uw naam, adres en email adres. U krijgt het tijdschrift dan driemaandelijks in uw bus.

Wenst u zich te abonneren op de 3-wekelijkse nieuwsbrief van vrijzinnig West-Vlaanderen?

Surf dan naar www.vrijzinnigwestvlaanderen.be of stuur een mail met uw naam, adres en email adres naar: lieve.decuyper@demens.nu.

Edito:

Het is weer voorbij die mooie zomer..... 3

Actueel:

Interview met de burgemeester..... 4-5-6-7

Aankondigingen:

Zondagsgesprekken..... 8

Nieuws uit de vrijzinnige gemeenschap (West-Vl):..... 9

Nieuws uit het huisvandeMens:

Project De Sokken van de Olifant 10

Aankondigingen:

Tafelen voor LEIF..... 11

Waar naartoe:..... 12-13

Nieuws uit de verenigingen:

CGSO Brugge: Schrijf-ze-VRIJ dag 14

CGSO Brugge: Geef om Aids..... 15

Brugs en Vrijzinnig:

Leerkracht NCZ Patricia Monteyne in de kijker 16-17-18

Nieuws uit de Verenigingen:

CGSO Brugge:

Boek 100 kindervragen over liefde en seks 20-21

Aankondigingen:..... 22-23

Willemsfonds: Ann De Craemer

Vermeylenfonds: wedstrijd voor schilderkunst 2013

UPV-HVV: Zondagsgesprekken

De Vrijzinnige telefoongids..... 24

Het is weer voorbij die mooie Zomer!

WILLIAM PHARASYN
VOORZITTER
VC BRUGGE

Beste vrienden,

De zomer zit er bijna op. Hopelijk hebt u er van genoten: de maïs stond hoog, de terrassen zaten vol en België kreeg een nieuwe koning. Op zijn CV staat als referentie: "zoon van mijn vader". Geen discussie mogelijk over wel of niet behaalde diploma's. Iedereen tevreden!

Maar enige relativering is op zijn plaats: mijn gedachten gaan terug naar de 29-jarige Aurore, een lerares uit Deinze die na een avondje uit op de verkeerde man botste. Hoe het afgelopen is, hebt u ondertussen in de pers kunnen lezen, horen en zien. Zij is helaas niet het enige meisje of jonge vrouw die op dergelijke gruwelijke wijze veel te vroeg wordt onttrokken aan familie en vrienden.

Mijn gedachten gaan ook uit naar de holebi gemeenschap in Rusland. Hun president, macho van het zuiverste water (u kent ongetwijfeld de foto's van hem in ontbloot bovenlijf met jachtgeweer bij een gedood dier) heeft een nieuwe wet bekrachtigd die hoge boetes legt op het verschaffen van informatie aan minderjarigen over homoseksualiteit of transgenders.

Ook worden optochten als de Gay Pride verboden. Parlementariërs hebben de woorden 'homoseksuele propaganda' in de wet "afgezwakt" tot 'propaganda over niet-traditionele seksuele relaties', waaronder voorstanders van de wet 'relaties die niet bevorderlijk zijn voor de voortplanting' verstaan. Je moet er maar op komen! Seksualiteit, het blijft een heikel onderwerp. Daarom ben ik blij dat de vrijzinnige gemeenschap een leidende rol speelt in het bespreekbaar en aanvaard maken

van homoseksualiteit. Homo's, lesbiennes, bi-seksuelen zijn voor ons niet "anders". Ze zijn wie ze zijn. Het is wat het is, punt. Iedereen zou nu toch al moeten weten dat seksualiteit niet alleen bestemd is om ons voort te planten. Dat katholieke juk hebben we van ons afgeworpen maar de discussie rond en het bespreekbaar maken van seksualiteit in al haar vormen, is nog lang niet gedaan. Daarom is het nodig dat een organisatie als het Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele Opvoeding iedereen die er nood aan heeft, met raad en daad bij staat in zijn of haar seksuele beleving. We zijn weliswaar "seksueel ontvoogd" maar opvoeding blijft noodzakelijk. Je kunt kennis maken met het CGSO op zondag 1 december in het Vrijzinnig Centrum: om 10h30 geven zij een uiteenzetting over seksualiteit en HIV.

Verder in dit nummer een interview met onze burgemeester, Renaat Landuyt. Verwacht geen diepte interview, daar heeft de redactie van uw tijdschrift niet genoeg ervaring voor maar we hebben toch geprobeerd om de mens achter de burgemeester te ontdekken. Als u zijn visie op Brugge wenst te ontdekken, moet u op zondag 6 oktober om 10h30 naar het Vrijzinnig Centrum komen!

En tenslotte nodig ik u nu al uit om op zondag 12 januari 2014 om 11h de traditionele nieuwjaarsreceptie van de Brugse Vrijzinnige Gemeenschap bij te wonen. Omdat het VC te klein wordt (maar daar wordt aan gewerkt) kiezen we dit jaar voor de mooie en ruime turnzaal van HOWEST (in Brugge beter gekend als de "Normaalschool"). Verdere informatie volgt nog.

Uw reacties op ons tijdschrift zijn altijd welkom op info@vrijzinnig-brugge.be.

Veel leesplezier!

Interview met de burgemeester

HET IS WOENSDAG 21 AUGUSTUS, 12H30. EEN ZOVEELSTE ZONNIGE ZOMERMIDDAG. TWEE LEDEN VAN DE REDACTIE (JO DEBRUYNE EN WILLIAM PHARASYN) HEBBEN AFGESPROKEN MET RENAAT LANDUYT, BURGEMEESTER VAN BRUGGE. PLAATS VAN DE AFSpraak: RESTAURANT 'T JONG GERECHT IN DE LANGESTRAAT. HET GESPREK KOMT OP GANG MET DE HAPJES (WE BESPAREN U DE DETAILS MAAR ZE WAREN ZEER LEKKER), EEN GLAS CAVA EN VOOR DE BURGEMEESTER EEN CAMPARI MET VERS FRUITSAP. WE VATTEN HET INLEIDENDE GESPREK SAMEN:

Wie is Renaat Landuyt?

Renaat werd geboren te Zillebeke, bij Ieper, in 1959. Komt uit de katholieke middenstand (zijn vader was varkenshandelaar), zat 7 jaar op het internaat Don Bosco bij de Salesianen (die een meer sociale richting volgen) en begon als enige van 5 kinderen universitaire studies aan de Kulak (Kortrijk) en daarna Leuven. Op de vraag "waarom Leuven?" komt een heel eerlijk antwoord: "bij mijn ouders kwam de gedachte niet op dat er iets anders was dan Leuven". Zijn verhuis naar Leuven noemt hij voor zichzelf "een bevrijding". In Leuven komt hij in aanraking met de open vergaderingen van de SP van Louis Tobback die er gespreksavonden organiseert met studenten en plaatselijke militanten. Zijn politieke bewustwording was enige jaren vroeger al gekomen. De datum 11 september 1973 herinnert hij zich nog heel goed: de dood van de socialistische president van Chili, Salvador Allende. Hij wou een **sociale democratie** oprichten zonder geweld, zonder revolutie. Op dat moment begint Renaat tijdschriften over sociale politiek, boeken over bevrijdingstheorieën, socialisme, liberalisme, ... te lezen.

Hij komt in Brugge terecht (een tweede "bevrijding") omdat zijn vrouw (toen nog zijn "lief") van Varsenare was ("ik ben de liefde gevolgd"). Als jonge advocaat ("ik verdiende als stagiair minder dan een werkloze") richt hij zich voornamelijk op Pro Deo zaken waar hij

meer sociale techniek dan rechtstechniek geleerd heeft. Als sociaal advocaat pleit hij ook enkele Assisen zaken waar hij telkens probeert: "een zin aan de daad te geven. De eenzaamheid van diegene die vervolgd wordt, boeit mij. Je verdedigt niet de daad maar je verdedigt de reden waarom iemand deze daad gesteld heeft". Op de dag van zijn huwelijk (25 mei 1984) maakt hij zich lid van de SP en trekt daarna

naar het stadhuis ('als ik een engagement voor het ene neem, moest ik dat voor het andere ook doen'). Daarna loopt het traject naar boven: parlementair, Vlaams minister voor Werk en Toerisme, viceminister-president, federaal minister voor Mobiliteit en Noordzee, justitiespecialist voor de sp.a en nu Burgemeester van Brugge. Maar bovenal een trotse vader. Niet-tegenstaande Renaat privé en publiek leven duidelijk scheidt, start het gesprek toch met een kwartier waarin hij vol trots en duidelijk vol vaderlijke sprekt over zijn twee zonen.

Het voorgerecht: handgesneden rundertartaar, crème van wortel, couscous, pastille van Damse Mokke en kaantjes. We drinken er een glas Verdejo 2012 (Rueda, Spanje) bij.

Zie je jezelf als een geboren leider?

Mijn vrouw zegt dat ik dat geworden ben (lacht) maar je wordt er toe gedwongen. Als politicus moet je een visie verkondigen wat niet altijd door iedereen aanvaard wordt maar je moet zekerheid geven aan de achterban die klaarheid wenst. Zelf heb ik het meegemaakt dat ik mij op een vergadering kwaad maak en mensen op hun plaats had gezet, en toch kwamen die mij achteraf te vertellen dat ik "ne goeien was". Ondertussen heb ik zodanig veel vergadering meegemaakt dat ik alle soorten discussies waarschijnlijk al eens meegemaakt heb en met een zekere graad van waarschijnlijkheid kan inschatten welk besluit er zal komen of waar we zullen "landen".

Is politiek dan niet veel veranderd in de jaren?

De basis is gebleven maar de context is gewijzigd, de agressiviteit is toegenomen door de mediadruk, vlugger prater, korter praten. Kranten focussen zich op hun lezerspubliek en kijken welke boodschap voor welke doelgroep verkoopbaar is.

Daarenboven zie je de laatste jaren een verschuiving van het politiek gewicht: de Europese politiek is zeer belangrijk geworden. De gemeenten worden op een andere manier belangrijk. De politieke autoriteit ver-

schuift, maar je moet je eigen functie maximaliseren. Dit is het leuke als burgemeester, het meest nabije bestuursniveau kan nu niet anders dan belangrijker worden omwille van die onzekerheid.

Kan je als politicus hieraan weerstaan met het risico niet herverkozen te worden.

Je moet je authenticiteit behouden, dat is je grootste wapen. Je grootste plicht is je overtuiging trachten te realiseren. De rest is techniek en variatie in techniek. Je leert dat ook in de loop der tijd.

Tussengerechtje: gemarineerde makreel, variatie van komkommer en gebrande amandelschilfers.

Dilemma: we schuiven de burgemeester enkele dilemma's voor. Hij mag één keer passen.

Jeans of BM sjerp: *ik draag meer jeans, de sjerp is uitzonderlijk: ik draag hem op het sinterklaasfeest van de kinderen (lacht) en op huwelijken. En alleen als het echt, echt moet, zoals op officiële gelegenheden, en dan uit respect.*

Beethoven of the Rolling Stones: *dan toch the Rolling Stones maar qua uitzicht, Beethoven.*

Ramblas in Brugge of in Barcelona: *zeker in Barcelona. Brugge en Barcelona zijn uniek en je moet niet beginnen kopiëren.*

Burgemeester of minister: *Burgemeester (volmondig).*

Plastische chirurgie of rimpels: *liever rimpels. Dat is authentieker.*

I Tunes of Rombaux: *Ik durf het niet zeggen (lacht). (Op onze suggestie gebruikt hij hier zijn joker).*

Hoofdgerecht: Gebakken koolvishaasje, gebakken snijbonen, spitskoolcrème, gemarineerde honingtomaat, zoete aardappel, lente-ui, zilveruitjes. Als wijn drinken we een Rosso 2011, Toscane, Italië.

Je bent één jaar burgemeester, de wittebroodsweken zijn voorbij. Hoe voel je je nu?

Ik ben nog aan het bekomen want ik had meer reke-

ning gehouden met het feit dat we het net niet gingen halen. Ik ben blij dat we de geschiedenis van Frank Van Acker kunnen verderzetten. Ik ben mentaal en fysiek aan het investeren om er het maximum uit te halen.

De naam van Frank Van Acker is gevallen. Wat is de parallel met Frank van Acker? Is de vergelijking een last of een inspiratie?

Een inspiratie. We kunnen het verhaal van Van Acker verderzetten. We kunnen met CD&V inhaken op wat toen gebeurde. Brugge is immers voor iedereen, je doet het voor iedereen. Frank had daar een open geest voor. Frank heeft mij een kans gegeven, ik kende hem niet zo goed maar het is door hem dat ik destijds op de tweede plaats terechtgekomen ben. Zonder hem zat ik hier niet. Ik voel me daardoor wel extra verantwoordelijk om Brugge te besturen.

Citaat van jou van vroeger: politicus is de mooiste job die er is. Telt dat nog altijd?

Nog altijd. Het is een passie maar ik moet de klemtonen wat veranderen. Het is een verandering om je passie voor justitie wat af te remmen. Ik kan nu inhaken op mijn ervaring in het toerisme waar de verbinding tussen kwaliteit en kwantiteit gelegd kan worden en dat is een fantastische uitdaging.

Een ander citaat uit het begin van je carrière: functionele ijdelheid. Wat houdt dat in?

Ik reflecteer liever en bekijk de zaken liever rustig. In de tijd van Achille kon je rustig je werk doen maar nu gaat dat nu niet meer. Je moet je werk goed doen maar ook zorgen dat iedereen het gezien heeft. Je moet vanuit je functie je meer gaan profileren, je moet beroepshalve gaan "stoefen". Ik loop in recepties liever langs de rand maar nu moet ik diagonaal door de zaal gaan zodat ik zoveel mogelijk contacten leg. Maar dat is functioneel. De functie is mij niet naar het hoofd gestegen, ik heb geen last van titels. Ik hoop dat ik mezelf gebleven ben, sommigen zeggen dat ik de titel beter moet beschermen, dat ik wat minder nonchalant moet zijn.

In welke wereld zie je je kinderen opgroeien? En meer bepaald in het teken van de verrechtsing versus de solidariteit en de verdraagzaamheid.

Ik heb het geluk om 2 zonen te hebben die uit een beschermd gezin komen maar elk op hun manier (één zoon zit in een landbouwers-ondernemers wereld, de andere studeert rechten) zich bewust zijn dat dit niet evident is en een spontane solidariteit behouden hebben. Ze blijven solidair met mensen die het moeilijker hebben. Ze zijn zeker niet pretentius.

Ik heb wel schrik van verrechtsing. Er wonen in Brugge 132 (!) nationaliteiten en toch hebben wij een harmonie in onze Brugse gemeenschap. Maar Brugge moet open blijven voor ontwikkeling, andere ideeën, verdraagzaamheid en ik ben een beetje bang voor de agressieve sfeer die in andere steden hangt. Brugge was vroeger in de 14 eeuw een open stad die verdraagzaam was en we moeten dat bewaken. Er mag geen wij-zij sfeer komen.

Dessert: Crème brûlée, verse rode vruchten, crème van vanille, gel van limoen met ijs van yoghurt.

Heb jij godsdienst nodig?

Ik heb daar nooit behoefte aan gehad alhoewel ik besef dat bij een overlijden in dichte kring de gedachte over de tijdelijkheid van het hier op aarde zijn een moeilijke gedachte is. Het geloof is dan een gemakkelijks oefening, een soort placebo pil die je moet kunnen vermijden. In mijn jeugd heb ik wel mijn christelijke achtergrond vertaald naar socialisme. De literatuur van Gutiérrez heeft mij hierbij geholpen. Maar op mijn 18e is dat allemaal weggevallen. In de politiek is geloof voor mij nooit een kwestie geweest. Alleen betreur ik het onbegrip vanuit het katholiek geloof dat er nog iets anders is, dat komt soms nog eens naar boven. Atheïsme of iets anders is voor mij geen issue, dat speelt voor mij geen rol. Wat voor mij telt is verdraagzaamheid en openheid. Mijn vrijzinnigheid, die voor mij een privé zaak is, vertaal ik in verdraagzaamheid.

Ben je tevreden over je carrière tot nu toe? Wat was goed, wat kon beter?

Veel ontgoochelingen heb ik niet opgelopen, ik kan niet klagen, ik heb geluk gehad. Meest pijnlijke is de hardheid, de concurrentie. Het is moeilijk om in de politiek van vriendschap te spreken. Maar ik heb niet echt een slecht moment dat ik onthouden heb (behalve het voorlezen van het Dutroux-rapport). Ik kan slechte momenten vergeten, ook conflicten met mensen vergeet ik vlug.

Zijn er zaken die je privé of professioneel wenst te bereiken?

Een evenwicht tussen Brugge en Brussel, daar is een persoonlijk sentiment aan verbonden. De link met Brussel wil ik niet verliezen, ook om Brugge te helpen. Maar de hoofdzaak is Brugge. De hoop is om 12 jaar te besturen, tegen dan ben ik 65. Ik hoop dat we de continuïteit voor de groep kunnen bekomen. Voor de rest ben ik content, als ik maar af en toe kan lezen en gaan fietsen.

Stel, er zijn geen regels en je hebt pakken geld: wat is je droom voor Brugge?

Ik zou graag bouwheer zijn: een stadion voor Club Brugge en een tweede voor Cercle als er toch geld is. Ik zou wel een paar kerken willen afkopen om er iets anders mee te doen. En het Zand en het Burgplein aanpakken en veel klein busjes kopen.

En een vrijzinnig huis?

Hiervoor wacht ik niet tot ik pakken geld heb. Samen met de verenigingen zijn we aan het uitkijken waar dit zou kunnen komen.

Heb je nog een levensmotto, een wijsheid die je op je 54' wil meegeven.

Mijn motto is "Kenniss van geluk". Je moet je kennis zodanig gebruiken dat het je geluk bevordert.

We sluiten af met koffie met nog enkele versnaperingen en spreken af op zondag 6 oktober voor het zondagsgesprek.

We hebben met drie personen lekker gegeten en gebabbeld en voor de geïnteresseerden: we hebben hiervoor 150 euro betaald.

Zondags *gesprekken*

MET UPV EN HVV IN HET VC DE SLEUTELBRUG

aan
konden
dingen
en

Zondag 6 oktober 2013

**De verdere ontwikkeling
van de stad Brugge**

Dhr. Renaat Landuyt,
burgemeester van de stad Brugge

Telkens wanneer een nieuw stadsbestuur aantreedt, moeten de plannen uitgetekend worden die de stad verder zullen vooruithelpen. De plannen die ontstaan voor de verkiezingen dienen onderhandeld te worden met de deelnemers

aan de coalitie. Immers, elkeen moet er zijn gading in vinden. Voor Brugge is dit niet anders. De vraag is: wat moet en kan er allemaal uit die plannen gerealiseerd worden? Brugge is een stad die twee beleidslijnen moet volgen: alles wat gerealiseerd moet worden dient duurzaam te zijn en de realisaties dienen het leven van de inwoners te verbeteren. Om dit te doen is een duidelijke visie nodig over wat moet en kan. Brugge is immers een complexe stad. De stad heeft niet alleen een sterk patrimonium- en erfgoedgevoel, maar ook een duidelijk cultureel, sociaal en economisch gevoel. Ook op het vlak van de evenwichten tussen levensbeschouwingen is er een en ander te doen. Voor wat de vrijzinnig humanistische levensbeschouwing betreft, verwijzen wij graag naar het januarinumnummer van het tijdschrift De Sleutelbrug waarin haar verzuchtingen kenbaar gemaakt werden. De beloften terzake van verschillende politieke partijen voor een nieuwe aanpak vormen een belangrijk onderdeel van de bovengenoemde visie. Ter informatie geven wij u de tekst mee uit het Beleidsplan (hoofdstuk 10.5, punt 421): Het stadsbestuur maakt werk van de uitbouw van een echt 'vrijzinnig huis' in Brugge waarin alle niet-confessionele activiteiten en diensten kunnen worden ondergebracht, en dat met aangepaste financiering.

Zondag 17 november 2013

**Successieplanning in tijden van de
anti-rechtsmisbruikbepaling en
begrotingstekorten**

Dhr. Francis Moeykens, notaris
Mevr. Evi Andries

De Europese natiestaten staan begrotingsgewijs zwaar onder druk. Op allerlei wijzen proberen de nationale en gewestelijke overheden het gat in de begroting dicht te rijden. Een van de beruchte maatregelen is de anti-rechtsmisbruik maat-

regel, die voor het eerst ook effectief van toepassing wordt in de private sector. In enkele weken tijd wijzigde het ministerie van financiën en staatssecretaris van fraudebestrijding John Crombez tot drie maal toe van houding. Tijdens dit zondagsgesprek proberen notaris Francis Moeykens en Master in het notariaat Evi Andries terug wat licht in de duisternis te brengen. Mag U nog schenken? Mag dit nog via de Nederlandse piste? Kunt U nog een gesplitste aankoop - vruchtgebruik overwegen? Is een handgift - onrechtstreekse schenking nog toegelaten? Mag ik een fiscaal voordelig testament opstellen? Kan een duo-legaat nog? En wat met alle dure planningsbureaus, die U de meest gesofisticeerde technieken aanraden? Aan hand van deze en andere concrete vragen proberen onze sprekers u terug bij te brengen in deze materie.

PRAKTISCHE INFORMATIE:

Tijdstip: 10u30

Locatie:

**Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug,
Beenhouwersstraat 1-3, 8000 Brugge**

N!EWS

Uit de vrijzinnige gemeenschap (West-) Vlaanderen

Project De Dood in Kinderschoenen

Van donderdag 3 tot en met zondag 13 oktober 2013 loont het de moeite om de tentoonstelling 'De Dood in Kinderschoenen' in Brugge te bezoeken. Kindergraven worden er in de kijker geplaatst en dat is geen voor de hand liggende keuze. Maar dit artistiek-educatief project is des te interessanter. Het belicht een aspect

van ons funerair erfgoed dat nog maar weinig afzonderlijk werd onderzocht. Binnen de funeraire geschiedenis hebben kindergraven een eigen verhaal. Tijdens de expositie worden vanuit verschillende artistieke benaderingen thema's rond het verlies van een kind belicht en toegelicht. Er is ook ruimte voor persoonlijke herdenking. De tentoonstelling kan dagelijks bezocht worden van 10u tot 18u in de Jan Garemijnzaal, Markt 7. De toegang is gratis. Programma en info:

www.vrijzinnigwestvlaanderen.be/dik

De tentoonstelling is een activiteit binnen het jaarprogramma van het huisvandeMens Brugge.

Vrijzinnig jongerenontmoetingscentrum De Kim in Oostende bestaat 50 jaar

Het vrijzinnig jeugdhuis De Kim in Oostende draait vooral op de inzet van beroepskrachten Davy Van Hee en Grégory Vanhaeren. Zij begeleiden de jongeren die in De Kim een toffe pleisterplek vinden. De aandacht gaat vooral uit naar maatschappelijk kwetsbare jongeren. Op 15 november viert De Kim haar 50-jarig bestaan. Zij nodigen iedereen die ooit van ver of nabij met De Kim te maken had hetzij als bezoeker, hetzij als vrijwilliger, uit om op 15 november naar de reünie te komen in VLC De Geuzetorre. Inschrijven kan op vjoc.dekim@gmail.com of tel. 0486 62 10 80.

Vrijzinnig centrum Poincaré Waregem einde werken nieuw gebouw

Het bestuur en de leden van het Waregems Vrijzinnig Centrum hopen in het najaar hun intrek te kunnen nemen in het nieuwe pand in de Stormestraat. De

werken zijn in de eindfase. De nieuwe accommodatie biedt heel wat meer mogelijkheden dan hun huidige stek.

deMens.nu

Antenne over patiëntenrechten

Het vakblad Antenne van deMens.nu – het vakblad door en voor vrijzinnig humanistische consulenten - is vernieuwd qua stijl en aanpak. Het eerste vernieuwde nummer, gewijd aan patiëntenrechten, is van de pers.

Ondanks meer dan een decennium

Wet betreffende de rechten van de patiënt blijkt deze wet in de praktijk nog steeds onvoldoende gekend bij het ruime publiek en de zorgverleners. Nochtans zijn deze rechten van de patiënt essentieel voor het optimaal garanderen van de autonomie van het individu dat geconfronteerd wordt met ziekte. Bovendien zijn deze rechten juridisch afdwingbaar.

In het blad komen levenseindebeslissingen en LEIF West-Vlaanderen aan bod op pg 17 tem 21. Je kan dit tijdschrift downloaden van de website www.deMens.nu > publicaties > Antenne

Vrijzinnige gemeenschap provincie Antwerpen heeft nieuwe website

De website www.vrijzinnigwestvlaanderen.be (alias www.westvlaanderen-deMens.nu) heeft er een broertje bij: Antwerpen heeft sinds kort ook een eigen provinciale website. Zowel onze provincie, Limburg (www.vrijzinniglimburg.be), Vlaams-Brabant (www.vlaamsbrabant-deMens.nu), Brussel (www.brussel-demens.nu) als Antwerpen (www.antwerpen-deMens.nu) hebben een eigen vrijzinnige webstek.

'De sokken van de olifant'

een vrijzinnig begeleidingspakket voor kinderen en jongeren in rouw

De huizenvandeMens in (West-)Vlaanderen bouwen het aanbod van de rouwkoffer en -begeleiding uit met het project 'De sokken van de olifant'. Het is een begeleiding op maat die kinderen en jongeren helpt om een verlies te verwerken. Aan de volwassenen uit hun omgeving worden hulpmiddelen en ondersteuning geboden om op een goede manier met het thema om te gaan. Kinderen en jongeren rouwen immers best in hun vertrouwde omgeving maar tegelijk weten volwassenen niet altijd hoe ze het nieuws moeten brengen, welke reacties ze kunnen verwachten en hoe ze het kind/de jongere gepast kunnen betrekken. Daarbij aansluitend is er een aanbod voor leerkrachten en scholen.

Na een verkennend gesprek tussen consulent en diegene die begeleiding zoekt, stelt de consulent een troostkoffer en een koestertas samen, aangepast aan de situatie. De troostkoffer bevat informatie over rouw, (voor)leesboeken, spelletjes, (hand)poppen, muziek en/of films. Hiermee heb je als volwassene enkele handvaten om kinderen en jongeren bij te

staan in hun verdriet. De koestertas steekt vol doe-materiaal waarmee kinderen en jongeren rond hun gevoelens kunnen werken. Daarnaast kunnen ze de tas aanvullen met persoonlijke spullen. De troostkoffer met inhoud wordt uitgeleend. De koestertas met inhoud is om te houden en te koesteren. Het terugbrengen van de troostkoffer vormt de gelegenheid voor nazorg. Tussentijdse gesprekken en verdere begeleiding zijn ook mogelijk. De gehele dienstverlening is kosteloos.

Op 23 oktober wordt het project gelanceerd naar de pers en het ruime publiek. **Op vrijdag 25 oktober van 13u tot 19u en op zaterdag 26 oktober van 10u tot 17u** houden de vijf **huizenvandeMens** in de provincie (in Brugge, Roeselare, Kortrijk, Ieper en Diksmuide) **opendeur** om mensen kennis te laten maken met de dienstverlening, in het bijzonder met 'De sokken van de olifant'. Het programma van de opendeurdagen kan je raadplegen via de kalender op www.vrijzinnigwestvlaanderen.be

Op www.desokkenvandeolifant.be kom je alles te weten over het project. Je kan er onder meer getuigenissen nalezen van familie en leerkrachten. Projectverantwoordelijke huizenvandeMens West-Vlaanderen: Anne-Flor Vanmeenen – anneflor.vanmeenen@demens.nu – 050 33 59 75

» TAFELN VOOR LEIF «

aan
kon
ding
en

Vrijdag 29 november om 19 uur
Salons Denotter, Torhoutsesteenweg 76, Zedelgem

Welkom

- André Van Nieuwkerke,
voorzitter LEIF West-Vlaanderen
- Professor Wim Distelmans,
voorzitter LEIF
- Mariola Farina,
Gastro Vita

Info en reservatie bij Gastro Vita :

gastrovita @telenet.be of 0476 33 47 74

Storten op rekeningnummer: BE44 0016 8405 0645 van LEIF West-Vlaanderen vzw, met vermelding van naam en aantal personen. Er kan individueel of per groep gereserveerd worden (tafels van max 10 personen.) Betalingsbewijs op aanvraag.

Deze avond wordt georganiseerd ten voordele van LEIF West-Vlaanderen en is een samenwerking tussen Salons Denotter, Pieter Lonneville, LEIF West-Vlaanderen en Gastro Vita.

Menu

- * *Carpaccio van everzwijnfilet met krokantje van kramiek met mousse van eend*
- * *Zacht crème soepje van knolselder met curryroom uit Madras*
- * *Creatie en bereiding door Northseachef Pieter Lonneville*
Tête Pressée in Brugge
West-Vlaamse bouillabaise met peterselie
- * *Sorbet van champagne met vleugje cassis*
- * *Rozig gebakken eendenborstfilet "Bigarade", gesouffleerd vijgje, winterse groentjes met savooikool, charlotte aardappel*
- * *Combinatie van speculoos, ijs van Brugse kletsoppen en bosvruchten*
- * *Mokka met chocolade Dominique Persoone*

Prijs: wijnen inclusief €69 pp

LEIF West-Vlaanderen

LevensEinde Informatieforum
T 050 34 07 36 - leif@levenshuis.nu

Koningin Elisabethlaan 92, 8000 Brugge
www.levenshuis.nu

Openingsuren:
Onthaal elke woensdag
zonder afspraak
van 10u tot 12u en
van 17u tot 19u

Vrijwilliger worden voor het LevensEinde InformatieForum (LEIF) West-Vlaanderen: een zinvol engagement!

LEIF West-Vlaanderen is een regionale uitvalsbasis van 'LEIF', wat staat voor 'LevensEinde InformatieForum'. Dit nieuw initiatief opende op 27 februari zijn deuren. Op een laagdrempelige wijze wordt er aan de hand van informatieverstrekking, adviesverlening, consultatie en sensibilisatie ondersteuning geboden bij het uitklaren van de vele vragen rond het levenseinde. LEIF West-Vlaanderen opereert vanuit de plaats waar ook het CGSO Brugge gelegen is: het 'Levenshuis' in de Koningin Elisabethlaan 92 in Brugge.

LEIF West-Vlaanderen draait op volle toeren. Veel mensen hebben al de weg gevonden waarbij we merken dat de missie overduidelijk beantwoordt aan een behoefte. Mensen die langskomen zoeken vooral begeleiding bij het invullen van documenten en formulieren rond levenseindebeslissingen zoals de negatieve wilsverklaring, wilsverklaring euthanasie en de verklaring voor orgaandonatie. Onthaalvrijwilligers geven basisinformatie en verwijzen zo nodig door naar professionele hulp. Andere vrijwilligers en consultants van het huisvandeMens samen met artsen en verpleegkundigen, allen opgeleid door LEIF, nemen de persoonlijke begeleiding en het medisch luik op zich. Het hele team zet zich in voor de signaalfunctie en de organisatie van activiteiten.

Er worden nog enthousiaste vrijwilligers voor dit project bij gezocht!

Wil jij een steentje bijdragen aan LEIF West-Vlaanderen? Stel je dan kandidaat via brugge@demens.nu - 050 33 59 75 - of breng een bezoek aan het huisvandeMens Brugge in de Jeruzalemstraat 51. Je vindt het vrijwilligersprofiel en het kandidaatstellingsformulier via www.levenshuis.nu.

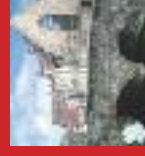
Waar Naar Toe

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
Huisvande Mens 	Donderdag 3 oktober tot en met zondag 13 oktober.	Tentoonstelling: De dood in kinderschoenen Dagelijks van 10h tot 18 uur	Jan Garemynzaal, Markt 7 te Brugge
UPV HWV VC Brugge 	Zondag 6 oktober om 10u30	Zondagsgesprek met de heer Renaat Landuyt, burgemeester: de verdere ontwikkeling van de stad Brugge.	VC De Sleutelbrug
BUC VC Brugge 	Donderdag 10 oktober om 14u00	Robotica in de geneeskunde. Spreker: Prof. dr. Dirk Lefeber, vakgroep Toegepaste mechanica VUB	VC De Sleutelbrug
BUC VC Brugge 	Donderdag 17 oktober om 14u00	Fundamenteel onderzoek naar embryonale cellen. Spreker: Prof. Dr. Claudia Spits, research Group Reproduction and Genetics. UZ Brussel	VC De Sleutelbrug
WF 	Vrijdag 18 oktober om 19u30	Tiendaagse van het woord. "Vrijheid" Lezing door Ann Decraemer	VC De Sleutelbrug
CGSO 	Vrijdag 18 oktober om 18u00	Schrijf-ze-VRIJdag, actie van Amnesty mbt de rechten van Holebi's en transgenders	Levenshuis.
AVF 	Zaterdag 19 oktober om 17u30	Bezoek 'Buren bij Kunstenaars' met werk van Marc Beuten Hugo Losschaertstraat 5	Middenschool Brugge Centrum,
BUC VC Brugge 	Zaterdag 19 oktober om 18u00	Academische opening van het BUC. "Het onderwijs van de toekomst" door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs	Stadhuis Brugge
HWV 	Zondag 20 oktober om 11u00 (deuren 10u30)	Zondagsgesprek: Europa en haar invloed op ons leven. Spreker: Prof. Dr. Hendrik Vos	VC De Sleutelbrug
VC Brugge 	Vrijdag 25 oktober om 20u00	Vrijzinnig Cafe	VC De Sleutelbrug
Huisvande Mens 	Vrijdag 25 oktober en zaterdag 26 oktober	Opendeur Huisvande Mens West Vlaanderen i.v.m. dienstverlening, in het bijzonder met 'De sokken van de olifant'. Voor meer info www.vrijzinnigwestvlaanderen.be Vrijdag 25 oktober van 13u00. tot 19u00. en zaterdag 26 oktober 10u00 tot 17u00.	Jeruzalemstraat 51 te Brugge
AVF 	Zondag 3 november	Reünie city trip Porto om 10u30.	VC De Sleutelbrug
WF 	Donderdag 7 november om 14u30	Uiteenzetting over 'waardig levenseinde' door Dr. Luc Proot Toegang: 5 euro (ten voordele van LEIF) - i.s.m. Liberale vrouwen Brugge / Koningin Astridlaan 97 Sint Michiels	Solidariteit voor het Gezin
BUC VC Brugge 	Donderdag 7 november om 14u00	Zijn herdenkingsmusea noodzakelijk? Het geval van het nieuw museum van de Holocaust en de Mensenrechten. Spreker: de heer Ward Adriaens, conservator Kazerne Dossin Mechelen	VC De Sleutelbrug
AVF 	Zondag 10 november om 10u30	Wijndegustatie in samenwerking met wijnhandel Odilon / Lieven Bauwenstraat 23 A 8200 Brugge	Wijnhandel Odilon

WF 	Vrijdag 15 november om 20u00	Uitreiking Julius Sabbepenning i.s.m. Koninklijk Atheneum Brugge	Kon. Atheneum St. Clarastraat Brugge
UPV HWV VC Brugge 	Zondag 17 november om 10u30	Zondagsgesprek: Succesplanning in tijden van de anti-rechtmisbruikbepalingen en begrotingstekorten. Sprekers: de heer Francis Moeykens en mevrouw Evi Andries	VC De Sleutelbrug
AVF 	Donderdag 21 november om 20u00	Bijwonen optreden Stéf Bos en Band	Stadsschouwburg Brugge
BUC VC Brugge 	Donderdag 21 november om 14u00	Na Spinoza komt Horbach: het verdorven genootschap. Spreker: Prof. Dr. Jef van Bellingen. Vakgroep FILO, VUB.	VC De Sleutelbrug
AVF 	Vrijdag 22 november om 19u30	Vernissage en proclamatie van de 35ste Provinciale Wedstrijd voor Schilderkunst van het Vermeylenfonds West-Vlaanderen	Provinciaal Hof Brugge
AVF 	Zaterdag 23 november tot 28 november	Tentoonstelling: 60 werken van 30 geselecteerde amateur-kunstenaars dagelijks van 10 tot 17h	Provinciaal Hof Brugge
Leif West vlaanderen	Vrijdag 29 november om 19u30	Tafelen voor LEIF	Salons Denotter
 AVF	Zaterdag 30 november om 14u30	Gegidst bezoek aan de tentoonstelling 'Hugo Claus, omdat ik geen beeld ben'	MUZEE Oostende
 CGSO	Zondag 1 december om 10u30	Zondagsgesprek: seksualiteit en HIV door Caroline Costers en Geert Cumplich, medewerkers van het CGSO	VC De Sleutelbrug
 CGSO	Zondag 1 december vanaf 13u00 tot 19u30	Open huis rond Wereld aids dag met info, advies, gezellige ambiance	Levenshuis.
BUC VC Brugge	Donderdag 5 december om 14u00	De zee gemeten. Spreker: Dr. Jan Seys. Communicatieverantwoordelijke Vlaams instituut van de zee	VC De Sleutelbrug
AVF 	Zaterdag 14 december om 08u30	Uitstap Brussel - vm: bezoek aan de tentoonstelling 'India belichaamd' (met audiogids) (BOZAR) . nm: bezoek aan de tentoonstelling 'Henry van de Velde: passie, functie, schoonheid' (met audiogids) (KMKKG).	VC De Sleutelbrug
BUC VC Brugge	Donderdag 9 januari 2014 om 14u00	Het programma i.v.m. de herdenking van WO I. Spreker: de heer Dominiek Den Dooven. Wetenschappelijk medewerker In Flanders Field Museum Ieper	VC De Sleutelbrug
VC Brugge +alle Brugse vrijzinnige verenigingen	Zondag 12 januari van 11u00 tot 13u30	Nieuwjaarsreceptie	Howest, Brugge, Sint-Jorisstraat 71
 SOS nuchterheid	Elke donderdag om 19u30	Samenkomst. Info: 0478 373 865	VC De Sleutelbrug

Voor extra info en bevestiging zie telefoongids pagina 24

N!EWS uit de Verenigingen

Bronnen:
Amnesty - ZIZO online,
www.zizo-magazine.be
Infobrochure
'Transfoob geweld en
discriminatie
van transgenders'.

Schrijf-ze-VRIJdag

CGSO

Amnesty stelt dit jaar het geweld tegen holebi's en transgenders centraal.

Op 18 oktober 2013 vindt een gloednieuwe schrijf-ze-VRIJdag plaats

Hopelijk zullen opnieuw tienduizenden Vlamingen een vastberaden boodschap de wereld insturen. Het doel: mensenrechten aan de kaak stellen en verandering eisen. Niet alleen met talloze brieven, maar ook met allerlei acties.

Dit jaar neemt het CGSO (Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele Opvoeding) het initiatief om samen met een aantal verenigingen voor holebi's en transgenders een schrijf-ze-VRIJdag te organiseren. Niet toevallig want Amnesty zet dit jaar in op geweld tegen holebi's en transgenders. Doelgroepen en thema's die het CGSO nauw aan het hart liggen.

Overal ter wereld lopen holebi's en transgenders een ernstig risico om slachtoffer te worden van agressie. Ondanks duidelijke aanwijzingen dat seksuele minderheden bijzonder kwetsbaar zijn, weigeren vele overheden om de fundamentele rechten van deze groep te beschermen. Meer nog, vaak zijn overheden zelf de geweldplegers. Ze stellen holebi's en transgenders bloot aan oneerlijke processen, opsluiting, slechte (medische) behandeling, mishandeling en zelfs de doodstraf.

Holebi- en transfoob geweld is een angst, afkeer of haat voor holebi's en transgenders. De fobie kan veel vormen aannemen, van subtiele of openlijke discriminatie tot verbaal, fysiek en zelfs seksueel geweld. Op openbare plaatsen zoals op straat, in de bus, in de media, op school of op het werk. Maar ook thuis, in familiekring of in een partnerrelatie.

Homofobie en transfobie is gebaseerd op vooroordelen en angst en verdient geen plaats in een democratische samenleving. Iedereen die te maken heeft met homofobie of transfobie – als slachtoffer of als ge-

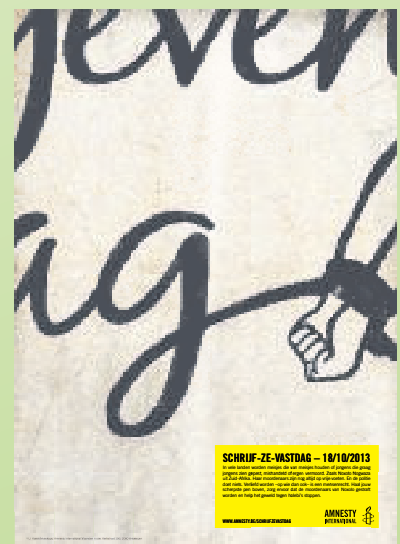
tuige – verdient de steun van de politie en het gerecht. Instanties zoals lokale meldpunten voor discriminatie en het federale instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen kunnen klachten registreren en bemiddelen. De aanpak van holebi- en transfoob geweld dat (bijvoorbeeld) via internet en sociale netwerken wordt gepleegd, wordt in ons land sterk bemoeilijkt door een achterop hinkende wetgeving. De recente omzendbrief over holebi- en transfoob geweld toont aan dat onze Belgische wetgeving dringend moet aangepast worden.

Wie in de pers of op internet aanzet tot discriminatie of haat tegenover mensen met een andere etnische achtergrond, pleegt een persmisdrijf maar wie in de pers of op internet echter aanzet tot discriminatie of haat tegenover holebi's of transgenders gaat in de praktijk vrijuit. Dit onderscheid is nochtans niet toegelaten volgens de interpretatie die het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geeft aan het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Redenen genoeg dus om uw solidariteit met holebi's en transgenders te uiten. Kom langs op 18 oktober 2013 vanaf 18u in het Levenshuis, Koningin Elisabethlaan 92 8000 Brugge en neem deel aan de 23ste schrijf-ze-VRIJdag van Amnesty.

Het kan voor de politici van dit land een krachtig signaal zijn dat ook hier nog heel wat werk te verrichten valt!

Chris Marchand
Voorzitter vzw
CGSO

Geef om aids!

Leven met hiv is niet evident. Hiv is een virus dat je afweersysteem beschadigt.

Volledige genezing is niet mogelijk. De ontwikkeling van de ziekte kan worden geremd door behandeling met medicijnen, de 'hiv-remmers'. Deze gaan de activiteit en vermenigvuldiging van hiv in het lichaam tegen. Het afweersysteem kan daardoor beter functioneren.

Hoe later de diagnose wordt gesteld, hoe meer je afweersysteem kan zijn aangetast. Dankzij medicatie is een hiv-diagnose geen doodvonnis meer. Relaties aangaan, vrijen, een huis kopen, op reis gaan, genieten... het blijft allemaal mogelijk.

Toch zorgt een hiv-positieve diagnose voor een keerpunt in iemands leven. Het roept allerhande vragen op over fysieke en psychische gezondheid maar ook over de relaties met familie, partner, vrienden en collega's.

Op moeilijke momenten kan het deugd doen om er met iemand over te praten. Iemand uit je omgeving, een lotgenoot of hulpverlener. In het CGSO kan, na afspraak, iedereen terecht die hier van dichtbij of iets verderaf mee te maken krijgt. Om die reden wil het CGSO starten met een hiv-café.

Wereldaidsdag ontstond in 1987 en wordt sinds 1997 ondersteund door UNAIDS, de aids organisatie binnen de Verenigde Naties. Voor de periode 2011 tot en met 2015 kiezen ze voor het thema: 'Getting to zero'. De boodschap verwijst naar het streefdoel van nul nieuwe besmettingen, nul gevallen van discriminatie door hiv en nul doden door aids.

Solidariteit met mensen met hiv blijft belangrijk. Daarom wil het CGSO op 1 december 2013, met wereldaidsdag aandacht vragen voor dit thema. Samen met diverse holebi verenigingen staan we stil bij de gevolgen van aids en roepen we op tot solidariteit met mensen met hiv en aids.

Wil je je steun betuigen en/of wil je graag meer weten over het thema?

Draag dan op 1 december 2013 een rood lintje, het symbool van solidariteit met mensen met hiv en aids. Kom naar het zondagsgesprek in het Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug op 1/12/13 om 10u30 waar Caroline Costers (medewerker CGSO) een vriend interviewt die leeft met het hiv-virus. Het belooft een boeiende en openhartige getuigenis over 'leven met HIV' te worden!

Loop binnen in het Levenshuis vanaf 13u tot 19u. In een ongedwongen sfeer kunt u er terecht voor informatie en kunt u spreken met diverse deskundigen. U verneemt er alles over het op te starten hiv-café. Wilt u dit nieuwe initiatief steunen? Met de verkoop van een hapje en een drankje proberen wij een potje aan te leggen voor de directe onkosten.

Rode lintjes en informatie brochures zijn verkrijgbaar in het Levenshuis tijdens het onthaal van het CGSO, Koningin Elisabethlaan 92 8000 Brugge, elke donderdag van 17u tot 20u (behalve tijdens schoolvakanties en op feestdagen).

Bronnen: Sensoa, Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid. www.sensoa.be & www.levenmet-hiv.be . www.soaids.nl.

Chris Marchand
Voorzitter vzw CGSO

Wegens plaatsgebrek verschijnt in dit nummer uitzonderlijk geen bijdrage in de reeks "Anderdenkenden in Brugge"

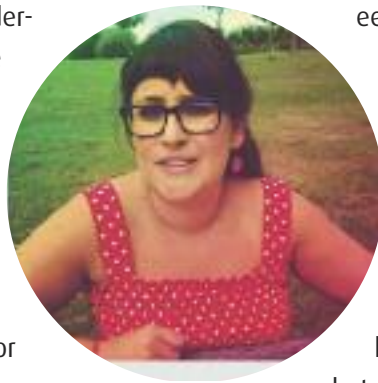
Brugs & Vrijzinnig

DE SLEUTELBRUG LAAT ELKE EDITIE IEMAND UIT HET BRUGSE AAN HET WOORD OVER ZIJN OF HAAR VRIJZINNIGHEID. WAT BETEKENT IMMERS VRIJZINNIG ZIJN VOOR ONZE LEZERS EN HOE KOMT DAT IN DE PRAKTIJK TOT UITING?

Leerkracht NCZ Patricia Monteyne in de kijker

Met wie hebben we de eer?

Ik ben Patricia Monteyne. Na mijn opleiding tot regent Engels, Aardrijkskunde, Niet-confessionele zedenleer (NCZ) en een bijkomend jaar om het diploma leermeester NCZ op zak te krijgen, startte mijn loopbaan in september 1999. Al sinds ik afstudeerde geef ik les als bijzonder leermeester, in het Stedelijk Onderwijs in Brugge. Dit zowel in het basisonderwijs (De Triangel) als het buitengewoon onderwijs (De Ganzenveer) alsook aan de brugklassertjes en 1ste leerjaar te St-Michiels B. Verschillende scholen combineren is leuk. Je hebt veel collega's en je komt in contact met heel veel kinderen. Het nadeel is dat je niet op alle scholen 100% aanwezig kan zijn en daardoor soms leuke dingen mist.

Wat heeft je gemotiveerd om leerkracht NCZ te worden?

Ik wilde kinderen stimuleren om samen te onderzoeken en te ontdekken wat belangrijk is in het leven en in de wereld om als mens gelukkig te zijn. Hen helpen om volwassenen te worden die kunnen uitkomen voor hun mening, deze te argumenteren, eventueel bij te sturen en verdraagzaam te zijn t.o.v. andere meningen. Hen begeleiden in hun ontdekkingstocht naar zichzelf, de anderen en de rest van de wereld. Ik wil morele vorming aanbieden in een open geest, waarbij ik mijn leerlingen op weg help om zelf waarden en normen te ontdekken en zo zelfstandige en kritisch ingestelde volwassenen te worden. Ik had zowel in het lager als in het middelbaar leer-

krachten zedenleer waar ik naar opkeek en wou worden net als zij.

Waarom is de cursus NCZ nodig volgens jou?

De keuzevakken godsdienst en NCZ vertrekken vanuit de eigen levenservaring om zichzelf en de andere beter te begrijpen, te aanvaarden. Dit leidt tot een levenshouding. Elke levenshouding geeft kleur aan een eigen visie op de mens en het samenleven en stelt inzicht voor over mens en wereld. Zo staat het in de brochure levensbeschouwelijke vakken en ik zou het niet beter kunnen omschrijven. Voor mij is het vak zedenleer en het lokaal een tijdelijk 'pauzemoment' uit het drukke schema van leren en presteren.

Niet dat ze in de zedenleerles niets leren maar de druk is wat van de ketel. Als de leerlingen terzelfdertijd leren over zichzelf, hun eigen mening vormen, eigen gevoelens en gedachten ontdekken, nadenken over hoe ze willen leven, waarom ze iets wel of niet doen, leren over de ander en de wijde wereld en hoe we op een aangename manier met elkaar kunnen omgaan, dan is zedenleer toch wel een heel mooi vak om te mogen geven en kan je niet twijfelen over het bestaan ervan.

De lessen Niet-confessionele zedenleer proberen mensen te vormen die creatief blijven zoeken en de dialoog met anderen aangaan in vrijheid en met respect voor alle medemensen, die actief deelnemen aan het maatschappelijk leven, niet bang zijn voor

verantwoordelijkheden en bijdragen tot verdraagzaamheid en solidariteit. (bron: brochure Levensbeschouwelijke vakken)

Hoe pak jij de lessen aan? Hoe probeer je de leerlingen te boeien?

Rond welke thema's heb je het voorbije schooljaar onder meer gewerkt?

Voor mij is het heel belangrijk dat de leerlingen zich op hun gemak en welkom voelen. Daarom hecht ik ook heel veel belang aan klasinrichting. Geborgenheid, een plekje waar je jezelf kan zijn, een plekje waar je terecht kan met je gevoelens en problemen, waar je medeleerlingen en je juf er zijn om te luisteren naar je verhaal. Er zijn in de klas verschillende plekjes: een boeken-, spelletjes-, materialen-, computer-, verkleed- en poppenkasthoek.

Als leerkracht zedenleer hebben we een leerplan. Dit is echter niet zo strikt dat je elk puntje dient te behandelen. Er is veel ruimte om de leerlingen zelf te laten kiezen wat zij interessant vinden. Ik speel in op de actualiteit, werk rond themadagen zoals 'dag van het gezin' of 'dag tegen kinderarbeid', 'wereldaidsdag', 'dag van de vermiste kinderen',...

Je kan een bepaalde les voorbereid hebben maar als de klasgroep binnenkomt en je voelt dat er iets leeft dan is er geen enkel probleem om die les te laten voor wat ze is en met de leerlingen in te gaan op wat bij hen op dat moment speelt. Er is op geregelde tijdstippen ruimte om in de zithoek de verhalen en verzoeken te vertellen.

Thema's die dit jaar werden behandeld zijn o.a. sociale vaardigheden, verdraagzaamheid, de rechten van het kind, vriendschap, dieren, gevoelens, de dood, kinderen in oorlogssituaties, gezonde voeding, geweld, verliefdheid, verschillende gezinnen, levensbeschouwingen in de wereld,... De thema's hangen natuurlijk wel wat samen met de leeftijd van de groep die je voor je krijgt. Natuurlijk hou je bij de keuze van je onderwerp met de specifieke behoeften en bekwaamheden van de leerlingen.

Via allerlei gespreksvormen leren de leerlingen ze-

denleer dat niet iedereen dezelfde mening heeft, leren ze de mening en argumenten van anderen kennen en leren ze vrij en zelfstandig denken. Via diverse spelvormen en creatieve vormen leren de kinderen zich zowel verbaal als niet-verbaal uit te drukken en leren ze handelen volgens hun eigen inzichten. De leerlingen van de 3de graad stellen ook zelf een organisatie (vb WWF, Greenpeace, Unicef, Oxfam, Plan International) voor en een wereldgodsdienst. We bereiden dit samen voor in de klas en later geven de leerlingen dan eens zelf les. Nog eens zelf leerling zijn vind ik dan ook wel eens fijn!

Wat waarderen je leerlingen volgens jou aan jou als leerkracht zedenleer en wat waarderen ze aan het vak zedenleer?

Mijn leerlingen waarderen het dat ik goed naar hen kan luisteren en hen help waar ik kan. Als ik niet kan helpen zoek ik instanties die dat wel kunnen. Ik probeer de leerlingen te boeien door geregeld een andere werkvorm aan te bieden en hen ook veel zelf zaken te laten aanbrengen. Met het lentefeest proberen we ook elk jaar toffe dingen te zoeken om te brengen en elk jaar wat origineel uit de hoek te komen. Er is wel bijna elk jaar de rush van 'zal het lukken', maar als je achteraf dan die blije gezichten

ziet en tevreden ouders en grootouders feliciteert is de voldoening des te groter.

Luna (11j) krijgt les van juf Patricia en vertelt: "Juf Patricia is een toffe en lieve juf, ze leert ons andere dingen dan in de gewone lessen, zo leren we bv. over oorlog en vrede. Ze heeft een mooi ingerichte klas, het is er heel gezellig. Je voelt je er helemaal thuis. Alles is ook beschikbaar in de klas. In de zithoek kan je over van alles praten en dat is supertof."

Over het vak zedenleer zegt Luna: "Ik verlang altijd om naar de zedenleer te gaan want we bekijken ook wel eens een mooie film, zoals *La vita est bella*. We knutselen leuke dingen rond een besproken thema die we dan in de klas ophangen. In zedenleer moeten we ook spreekbeurten geven over organisaties, over bekende mensen of over de verschillende godsdiensten en dat is interessant."

Wat betekent vrijzinnigheid voor jou? Wat zijn voor jou belangrijke waarden in het leven?

Vrijzinnigheid is voor mij vrijheid van spreken, handelen en je uiten zonder de grenzen van de andere te schaden. Als mens zoeken naar kennis, kritisch denken en zoeken naar een zinvolle invulling voor het leven, mezelf, mijn omgeving en de wereld.

Voor mij ben je een vrijzinnig humanist als je objectief omgaat met dagdagelijkse situaties, je gezond verstand gebruikt, zinnige vragen kan stellen, zelfkritiek kan uitoefenen en voor wie humanistische waarden prioritair zijn.

Zelf draag ik waarden als kritisch zijn, solidariteit, gelijkwaardigheid, eerlijkheid, verdraagzaamheid, vrij onderzoek en geen vooroordelen hoog in het vaandel.

Is het geven van het vak geëvolueerd? Zijn de kinderen ook geëvolueerd qua houding, qua gedrag en op welke manier?

Ik zie een enorme evolutie in ons vak. Toen ik zelf in het lager zat bestond de grootste zedenleerklas, waar ik in zat, uit 3 leerlingen. Nu zie ik toch wel wat grotere groepen. Wat ik nog heel vaak merk bij mensen

is dat ze vaak niet weten wat de lessen NCZ inhouden en dat vind ik wel wat jammer. Vandaar is ook het idee van een zedenleerpagina gegroeid op Facebook. Toen ik er mee begon zo'n 6 jaar geleden had ik een blog maar omdat ik meer mensen wilde bereiken en een pagina op Facebook gebruiksvriendelijker is ben ik midden 2011 begonnen met de 'zedenleerklas van juf Patricia'. Deze pagina kan door iedereen bekeken worden en zo hoop ik een blik te werpen achter de schermen van de zedenleerklas en ook de ouders van mijn leerlingen wat nauwer te betrekken bij de zedenleerles. Ik denk ook dat de leerlingen veranderd zijn: ze komen meer op voor hun mening en kunnen ook vaak zeggen waarom ze over iets zo denken. Wat een fijne evolutie is zolang ze die mening beleefd verkondigen. Ze zijn weerbaarder vind ik.

Wat er ook veel veranderd is ten opzichte van toen ik zelf leerling was, is het aanbod aan activiteiten aangeboden door de leerkrachten zedenleer samen met de oudervereniging. Ik herinner mij enkel een voorbereidingsdag voor mijn lentefeest en de dag van mijn feest zelf in het Casino van Oostende. Nu zijn er voor de leerlingen een hele waaier aan activiteiten die elk jaar wisselen: pierlapad, halloweenwandeling, bezoek aan Jan Breydelstadion, kindervandeling, fuif voor de 3de graad, repetities voor het Feest Eerste Klassertjes, repetities voor het Feest Vrijzinnige Jeugd, de feesten zelf...

Om al deze activiteiten te organiseren komen we met OVM Brugge op geregelde tijdstippen samen. Het organiseren van dit alles heeft wel wat om handen en hier zijn helpende handen ook steeds meer dan welkom! Wat veel mensen niet weten is dat ook ouders en sympathisanten steeds welkom zijn! Graag zelfs! Kandidaten kunnen zich steeds wenden tot de zedenleerleerkracht op school of via www.ovmbrugge.be

Werk je samen met collega's van de andere levensbeschouwingen?

Ik werk in alle scholen geregeld samen met collega's van de andere levensbeschouwelijke vakken. Vaak

zijn dat schoolprojecten rond maatschappelijke thema's. Dit zijn oa een fairtrade project, De mobiele School, solidariteitsactie Haïti, Music for life, Stoepkrijtactie, briefschrijfactie Amnesty International, schoendoosactie, scoren voor 2015, samen op kinderrechtenwandeling of een kerstrally. Elk jaar proberen we een actie te doen voor het goede doel. We geven dan les over die organisatie en laten ook iemand van de organisatie zelf uitleg geven aan onze leerlingen. Zo steunden we o.a. Polio Peru, de huiswerkschool, Tjernobytkinderen, straatkinderen uit Roemenië, Himalayan projects, Kinderen helpen Kinderen en kregen we bezoek van de ziekenhuisclowns en een blindegeleidehond. We organiseren ook vaak iets voor lokale projecten.

Er staan ook een aantal proefprojecten op til m.b.t. interlevensbeschouwelijke dialoog. Waarin openheid door te luisteren naar elkaar, werken rond een gezamenlijk thema, uitwisselen van eigenheid en dialoog in wederzijds respect centraal staan.

Wat zijn de plannen voor het nieuwe schooljaar?

Met het begin van het nieuwe schooljaar staan we ook voor een nieuwe uitdaging: de voorbereidingen voor het lentefeest zullen volledig anders verlopen. Onze leerlingen hebben een pak buitenschoolse activiteiten die vaak samenvallen met de repetities voor hun lentefeest. Vandaar dat we graag de voorbereidingen graag zouden willen gieten in een voorbereidingsweekend. Natuurlijk kan dit niet allemaal in 1 weekend worden geregeld, maar er zouden toch wat voorbereidingen op woensdagnamiddag en zaterdagochtend kunnen vervallen op die manier. Zo krijgen nog veel meer leerlingen de kans om actief deel te nemen aan hun lentefeest. Ook de feesten verhuizen naar een andere locatie. Door het grote succes van de feesten is de zaal wat te klein geworden en dienden we uit te kijken naar een andere locatie, nl het Concertgebouw. Zo kunnen we nog veel meer families en vrienden de kans geven mee te vieren met hun feesteling. Omdat dit voor iedereen een volledig nieuwe manier van werken is en het op een nieuwe locatie

is, is het nog tasten in het duister maar ik zie het al vast volledig zitten.

Ook voor mij staan er wat leuke nieuwe projecten op til: we gaan voor een fairtradelabel, er is onze jaarlijkse benefietactie voor het goede doel, we organiseren een sterretjesfeest met alle leerkrachten levensbeschouwelijke vakken. Er komen gedurende het schooljaar ongetwijfeld nog heel wat toffe initiatieven waar we zeker aan deelnemen.

En natuurlijk onze lentefeesten!

Nuttige adressen:

www.ovmbrugge.be

facebook: zedenleerklas van juf Patricia

N!EWS

Uit de Verenigingen

CGSO Brugge

Het boek '100 kindervragen over Liefde en Seks'

Ilse Rotsaert, Olivier Van Gierdeghe en Caroline Costers schreven het boek '100 kindervragen over liefde en seks'. Dit als uitvloeisel van het project 'jongeren betrekken en tegemoetkomen binnen het vrijzinnige landschap'. Het boek richt zich tot

kinderen en jongeren. De auteurs zijn medewerkers van het CGSO Brugge en huisvandeMens Brugge (Ilse). Zij bundelden in het boek 100 vragen die kinderen hen stelden tijdens de georganiseerde themadagen of voorlichtingsmomenten in de klas. Niet alleen seks maar ook de veranderingen van het lichaam, verliefdheid, zwangerschap en homoseksualiteit komen aan bod, telkens voorzien van een helder en duidelijk antwoord. Het CGSO (Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele Opvoeding) is een plek waar nieuwsgierige kinderen en jongeren terecht kunnen. Waar de drempel om bij hen aan te kloppen voor velen nog te hoog is, moet dit boek helpen. Ongetwijfeld een handig boek voor thuis of in de klas.

Uitgeverij:

Stichting Kunstboek. 64 pagina's, €14,95

ISBN 978-90-5856-442-9

Het boek is te koop in de goede boekhandel.

Ilse Rotsaert:

"Het is belangrijk dat kinderen en jongeren de juiste informatie krijgen, op hun niveau".

Het **CGSO** vind je in Koningin Elisabethlaan 92 te 8000 Brugge en kan je bereiken via 050 33 69 70 en info@cgsobrugge.be. Onthaal elke donderdagavond van 17-20 uur.

Ilse Rotsaert werkt in het huisvandeMens Brugge als vrijzinnig humanistisch consulent. Zij is één van de auteurs van het boek. We stelden haar enkele vragen over dit project.

Wat heeft je gemotiveerd om je in te zetten voor het CGSO algemeen en voor de schoolbezoeken?

Ik vond het belangrijk om een doelgroep aan te boren waar we weinig contact mee hadden, maar waarvan we weten dat we hen wel iets wezenlijks konden bieden.

De jongeren mogen geen 'vergeten' groep vormen binnen een levensbeschouwing.

Caroline Costers

De waarden van het vrijzinnig humanisme kunnen een bron van inspiratie zijn om over bepaalde thema's na te denken. Bij het ontwikkelen van een visie op de mens en de samenleving, is het de moeite waard om als jongere zoveel mogelijk zicht te krijgen op waarden en normen binnen verscheidene religies en levensbeschouwingen.

De combinatie 'openheid, verdraagzaamheid en vrijheid' is belangrijk voor humanisten en deze waarden passen volledig in het kader van de vormingen 'Relatie- en Seksuele voorlichting'.

Waarom is kinderen en jongeren voorlichting geven nodig volgens jou?

Het is belangrijk dat kinderen en jongeren informatie krijgen op hun niveau, en vooral ook dat het gaat om juiste info. Dat is één ding. Verder merken wij dat jongeren zeker willen nadenken over allerlei thema's (en dat ook doen!) en daarom is het goed om voldoende inhoudelijk materiaal te voorzien, zodat zij hun mening stevig kunnen funderen.

Door thema's rond seksualiteit en identiteit bespreekbaar te stellen, creëer je een openheid in de groep. Je geeft daardoor ook mee dat het mogelijk is om te praten over seksuele onderwerpen, er vragen over te stellen, dat het heel normaal is om er meer over te willen weten, enzovoort.

Wanneer jongeren het in de groep nog niet veilig genoeg vinden om bepaalde vragen te stellen, dan weten ze in elk geval waar ze terecht kunnen, want ook dat geven we duidelijk mee.

Het is ook de bedoeling om het belang van veilige seks te onderstrepen en aan te geven dat zij daar zelf verantwoordelijkheid kunnen in nemen.

Aan welke leeftijden geef je voorlichtingsmomenten?

Tot nu toe waren dat telkens leerlingen van het middelbaar onderwijs (14, 15 en 16-jarigen). Maar er

worden ook vormingssessies georganiseerd voor leerlingen van de basisscholen.

Hoe verloopt een voorlichting en wat is er belangrijk?

Het hangt er sterk van af hoeveel tijd er is voor een vorming. Als er slechts één uur is, dan blijft de vorming noodzakelijkerwijs beperkt tot het bijna louter geven van informatie (bijvoorbeeld informatie rond alle mogelijke anticonceptiemiddelen). Wanneer er twee of meer uren zijn (of een hele dag, dat is dan het summum), dan kun je op een totaal andere manier aan de slag met de groep. Dan is er -naast het geven van voorlichting omtrent anticonceptie en SOA's- vooral veel tijd voor het verhaal van de leerlingen, tijd voor hun belevingswereld, hun specifieke vragen en opmerkingen.

De jongeren leren ook heel veel door het voeren van gesprekken in groepjes. Dat is dus ook wat er gebeurt tijdens zo'n vorming. Seksualiteit heeft immers alles te maken met de beleving, met wie je zelf bent, met hoe je kijkt naar de dingen. Bij beleving gaat het niet over 'goed' of 'fout'. Seksualiteit is dus vooral veel méér dan kennis en weten. Onbelemmerd en respectvol met elkaar in dialoog kunnen gaan rond allerlei thema's onder de noemer seksualiteit, dat is op zich één van de belangrijke boodschappen die moet overkomen.

“Vrijheid”

ANN DE CRAEMER VERTELT...

Willemsfonds Brugge
i.s.m. boekhandel De Reyghere

Vrijdag 18 oktober 2013 om 19u30
in VC De Sleutelbrug, Beenhouwersstraat 1-3
Brugge

Vrijheid is een terugkerend thema in het literaire en ook journalistieke werk van Ann De Craemer. In haar debuut Duizend-en-één dromen, Een reis langs de Trans-Iraanse Spoorlijn (2010), beschreef ze de nog steeds actuele strijd van het Iraanse volk voor vrijheid voor en na de presidentsverkiezingen van 2009. Het boek werd genomineerd voor de VPRO Bob den Uyl-prijs voor het beste literaire reisverhaal. In haar prozadebuut Vurige tong (2011) liet ze dan weer aan de hand van haar persoonlijke verhaal de onvrijheid zien waartoe de katholieke kerk in de (West-) Vlaamse mentaliteit kan leiden. Dit werk werd genomineerd

voor de literaire debuutprijs de Bronzen Uil van het festival het Betere Boek in 2011. Het kleine zwarte visje (2011), haar vertaling van een beroemd Perzisch kinderverhaal, is een aangrijpende allegorie voor de langdurige strijd van de Iraniërs voor vrijheid onder het regime van de sjah. Tot slot is vrijheid ook een centraal thema in de columns over de rechtbank die Ann De Craemer al bijna een jaar schrijft voor de krant De Morgen, waarbij ze elke week verslag uitbrengt van de gewone man en zijn of haar confrontatie met Vrouwe Justitia.

Gratis voor WF-leden / 2.50 euro voor niet-leden

Info :

katrien.dotselaere@telenet.be
0477 591794

NIEUWJAARSRECEPTIE

Het Vrijzinnig Centrum Brugge en alle Brugse vrijzinnige verenigingen nodigen u uit voor de jaarlijkse **NIEUWJAARSRECEPTIE** op zondag 12 januari 2014. Start om 11u00 en einde om 13u30. Deze gaat door in de turnzaal van de Hogeschool West-Vlaanderen, Sint Jorisstraat 71 te 8000 Brugge.

VRIJZINNIG CAFE

Het Vrijzinnig Centrum Brugge organiseert opnieuw een **VRIJZINNIG CAFE** en dit op vrijdag 25 oktober 2013 om 20u00.

Wegens plaatsgebrek verschijnt in dit nummer uitzonderlijk geen bijdrage in de reeks “Andersdenkenden in Brugge”

Wedstrijd voor Schilderkunst 2013

Jaarlijks organiseert het Vermeylenfonds West-Vlaanderen een provinciale wedstrijd voor amateur-kunst-schilders. Worden aanvaard: olieverf, acryl, aquarel, pastel, mixed-media, tekenen en druktechnieken zoals ets, litho en zeefdruk. De deelnemers (met elk 2 werken) moeten woonachtig zijn in de provincie.

Een jury maakt een selectie voor de tentoonstelling. De gekozen werken worden geëxposeerd in het Provinciaal Hof, Markt 3 te Brugge van 22 november tot en met 29 november 2013. Uit de tentoongestelde werken (maximaal 30 geselecteerden) worden er 8 prijswinnaars gekozen. Het prijzenpakket wordt verdeeld onder de 3 laureaten en 5 eervolle vermeldingen. De trofee "August 2013", een kunstvol keramisch beeldhouwwerk, wordt geschonken aan de 1e laureaat (winnaar). De 3 laureaten mogen daarna nog rekenen op 3 fel geprezen rondreizende tentoonstellingen in de provincie. Wie zich geroepen voelt, wordt uitgenodigd om deel te nemen aan deze jaarlijkse groeiende kunstmanifestatie.

Inschrijvingen moeten gebeuren voor 12 november 2013. Voor meer informatie over de wedstrijd kan men terecht bij Willy Vansielegem 050.357669 of op het secretariaat van het Vermeylenfonds West-Vlaanderen 050.413429, vermeylenfondswv@skynet.be - www.vermeylenfonds.be

Zondags *gesprekken*

MET UPV EN HVV IN HET VC DE SLEUTELBRUG

Zondag 20 oktober 2013

Hoe Europa ons leven beïnvloedt

Prof. Dr. Hendrik Vos

Hendrik Vos is als hoogleraar verbonden aan de Vakgroep Politieke We-

tenschappen van de Universiteit Gent. Samen met prof. dr. Jan Orbie leidt hij er het Centrum voor EU Studies. Hendrik Vos doceert in de bachelor Politieke Wetenschappen (Europese Politieke Integratie, het Beleid van de Europese Unie) en in de masteropleidingen Politieke Wetenschappen en EU Studies (Besluitvorming in de Europese Unie, Werkcollege Besluitvorming in de Europese Unie, Actuele Vraagstukken van de Europese Politiek). Hij leidde een 30-tal onderzoeksprojecten en was promotor van vijftien met succes afgelegde doctoraten. Hij publiceerde onder meer over actuele thema's in de Europese politiek. Voor een breder publiek schreef hij samen met VRT-journalist Rob Heirbaut het boek "Hoe Europa ons leven beïnvloedt". De auteurs werden omwille van dit boek in 2008 bekroond met de Wablieftprijs voor Klare Taal, die jaarlijks wordt uitgereikt aan mensen die erin slagen om ingewikkelde onderwerpen op een bevattelijke manier uit te leggen.

Zondag 20 oktober. Deuren open om 10.30u Begin gesprek 11u.

Plaats: VC De sleutelbrug

JAARPLANNING - DEADLINES

Respecteer deze deadlines voor het toesturen van gegevens:

Editie januari-februari-maart 2014:

vrijdag 29 november 2013

Editie april-mei-juni 2014:

vrijdag 28 februari 2014

Editie juli-augustus-september 2014:

vrijdag 30 mei 2014

Editie oktober-november-december 2014:

vrijdag 29 augustus 2014

www.vrijzinnigbrugge.be

VC Brugge de Sleutelbrug

Vrijzinnig Huis, Beenhouwersstraat 1-3, 8000 Brugge

William Pharasyn, voorzitter, info@vrijzinnigbrugge.be

0495 71 36 27

huisvandeMens

Coördinatie Stuurgroep Morele Bijstand

Jeruzalemstraat 51, 8000 Brugge

brugge@deMens.nu

050 33 59 75

Morele Bijstand

Ziekenhuizen, woon- en zorgcentra

• Campussen Sint-Jan, SFX en de Palliatieve zorgen 'De Vlinder' 050 45 27 95

morele.consulenten@azsintjan.be (Evelyne Jiroflée en Conny Verkest)

• Campus SFX en WZC De Vliedberg 0471 55 09 64

morele.consulenten@azsintjan.be (Chantal Wittebolle)

• WZC Minnewater, Het Hallenhuis, Ten Boomgaard, Sint-Clara, Van Zuylen, Zeven Torentjes, Ter Potterie 0478 52 28 67

nicolas.vermoortele@ocmw-brugge.be (Nicolas Vermoortele)

OPVANG Vrijzinnige Dienst voor Pleegzorg

Ruddershove 4, 8000 Brugge

Antenne Kortrijk

050 32 72 70

056 22 52 85

HVV Brugge 2

Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging

eliro@telenet.be

HVV Brugge 3

050 35 10 86

HVV - OVM Brugge Oudervereniging voor de Moraal

info@ovmbrugge.be • www.ovmbrugge.be

050 35 30 97

WF Willemsfonds Brugge en Brugs Ommeland

vanhoutryve.b@lmwvl.be • www.willemsfondsbrugge.be

050 32 34 06

AVF Vermeylenfonds Brugge

j.ducazu@scarlet.be

050 35 94 39

Stichting voor Morele Bijstand aan Gevangenen

0494 05 34 81

SOS Nuchterheid

0477 37 38 65

UPV Brugge

Uitstraling Permanente Vorming VUB

0475 61 77 24

CGSO Brugge centrum voor geboorteregeling en seksuele opvoeding

Koningin Elisabethlaan 92, 8000 Brugge

info@cgsobrugge.be • www.levenshuis.nu

050 33 69 70

LEIF West Vlaanderen Levensinde Informatieforum

Koningin Elisabethlaan 92, 8000 Brugge

leif@levenshuis.nu • www.levenshuis.nu

050 34 07 36

BUC Brugs Universitair Centrum

upv@vub.ac.be • www.vub.ac.be/UPV

02 629 27 50

